

Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 44. kalendářní týden, 31. 10. - 6. 11. 2021

ECDC Communicable Disease Threats Report, Week 44, Oct 31 – Nov 6, 2021

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report-31-october-6-november-2021-week-44>

Souhrn: ECDC Communicable Disease Threats Report (CDTR) je týdenní bulletin Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí o aktivních zdravotních hrozbách, který je určený pro epidemiology a zdravotnické pracovníky. **Současné vydání** pokrývá období od 31. října do 6. listopadu 2021 a obsahuje aktualizace k epidemiologické situaci u covid-19, informace k monitorování chřipkové aktivity v sezóně 2021/2022, monitorování západonilské horečky v sezóně 2021. Z aktuálních hrozeb mimo EU/EHP se hovoří o nové hrozbě - výskytu Eboly a epidemii meningokokové meningitidy v Demokratické republice Kongo a výskytu poliomyelitidy na Ukrajině.

Zdravotní hrozby v EU/EHP

Pandemie covid-19 vyvolaná virem SARS-CoV-2 – mezinárodní situace – 2019-2021

Týdenní aktualizace: Od 31. prosince 2019 do 43. týdne 2021 bylo celosvětově hlášeno celkem **247 234 433 případů covid-19** (v souladu s definicemi případů a strategiemi testování v postižených zemích), z toho bylo hlášeno **5 007 540 úmrtí**.

Počty **případů covid-19** hlášených na jednotlivých kontinentech: Afrika: 8 501 011 případů, Asie: 69 766 048, Amerika: 93 872 479, Evropa: 74 760 195, Oceánie: 333 995, jiné: 705 případů bylo hlášeno z mezinárodního prostoru v Japonsku.

Počty **úmrtí** v souvislosti s covid-19 hlášených na jednotlivých kontinentech: Afrika: 218 156 úmrtí, Asie: 1 081 704, Amerika: 2 300 096, Evropa: 1 403 622, Oceánie: 3 956, jiné: 6 úmrtí bylo hlášeno z mezinárodního prostoru v Japonsku.

Covid-19 země EU/EHP: K 43. týdnu 2021 bylo hlášeno v zemích EU/EHP celkem 40 693 636 případů covid-19: Francie (7 015 847), Španělsko (5 016 7100), Itálie (4 769 869), Německo (4 601 634), Polsko (3 001 924), Nizozemsko (2 131 986), Česká republika (1 765 632), Rumunsko (1 647 566), Belgie (1 360 017), Švédsko (1 173 304), Portugalsko (1 091 136), Maďarsko (874 711), Slovensko (838 361), Rakousko (831 179), Řecko (744 868), Bulharsko (611 247), Chorvatsko (471 474), Irsko (448 449), Dánsko (382 711), Litva (219 137), Slovinsko (337 110), Norsko 2073 926), Lotyšsko (171 276), Estonsko (195 402), Finsko (1156 409), Kypr (123 546), Lucembursko (82 927), Malta (37 845), Island (13 731) a Lichtenštejnsko (3 594).

K 43. týdnu 2021 bylo hlášeno v zemích EU/EHP celkem 802 006 úmrtí v souvislosti s covid-19: Itálie (132 568), Francie (121 664), Německo (95 334), Španělsko (87 368), Polsko (77 342), Rumunsko (46 208), Česko (30 722), Maďarsko (29 685), Belgie (25 776), Bulharsko (24 849), Nizozemsko (18 438), Portugalsko (18 159), Řecko (15 988), Švédsko (15 037), Slovensko (13 729), Rakousko (11 043), Chorvatsko (9 251), Litva (5 807), Irsko (5 182), Slovinsko (5 084), Lotyšsko (3 619), Dánsko (2 716), Estonsko (1 517), Finsko (1 587), Norsko (1 143), Lucembursko (897), Kypr (698), Malta (500), Lichtenštejnsko (61) a Island (34).

Celosvětově za období od 42. do 43. týdne 2021 přibylo 3 085 106 nových případů covid-19 a 50 966 nových úmrtí hlášených v souvislosti s covid-19. **Poslední aktualizace jsou dostupné na webu ECDC: <https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea>**

Ve 43. týdně 2021 se v zemích EU/EHP počet případů covid-19 hlášených za týden zvýšil o 17,3 % ve srovnání s předcházejícím týdnem. Nejvyšší týdenní nárůst byl pozorován v Maďarsku, České republice, Norsku, Polsku a Rakousku. Země s nejvyšší 14 denní incidencí na 100 000 byly: Lotyšsko (1 757), Estonsko (1 660), Litva (1 493), Slovinsko (1 365), a Chorvatsko (1 066). Šest z 29 zemí EU/EHP hlásilo týdenní pokles výskytu (Belgie, Itálie, Lotyšsko, Malta, Rumunsko a Španělsko).

Hodnocení ECDC: <https://www.ecdc.europa.eu/en/current-risk-assessment-novel-coronavirus-situation>

Západonilská horečka – mezinárodní monitoring sezóny 2021

Epidemiologická situace: V období od 29 října do 4. listopadu 2021 byly v zemích EU/EHP hlášeny 2 případy západonilské horečky u lidí (1x v Německu, 1x v Itálii), nebylo hlášeno úmrtí v souvislosti s touto nákazou. V zemích sousedících s EU také nebyl hlášen případ ani úmrtí.

Od začátku sezóny 2021 ke dni 4. listopadu 2021 bylo v zemích EU/EHP hlášeno celkem 138 případů západonilské horečky u lidí, z toho v Řecku (56), Itálii (55), Maďarsku (7), Rumunsku (7), Španělsku (6), Německu (4) a Rakousku (3). Došlo k úmrtí u 9 případů, úmrtí hlásilo Řecko (7), Španělsko (1) a Rumunsko (1). Země sousedící s EU hlásily 18 případů západonilské horečky u lidí a 3 úmrtí, všechny v Srbsku.

Během současné sezóny byly lidské případy západonilské horečky hlášeny ze 46 různých geografických regionů na úrovni NUTS 3 nebo GAUL 1, z nichž v následujících regionech byla nákaza hlášena poprvé: Burgenlandkreis a Spree-Neiße v Německu a La Spezia v Itálii.

Nákaza u zvířat v sezóně 2021 byla hlášena v 35 ohniscích u koní a osm výskytů bylo zjištěno u ptáků v zemích EU/EHP. Výskyty západonilské horečky u koní byly hlášeny z Německa (15), Španělska (11), Portugalska (4), Maďarska (3), Řecka (1) a Francie (1). Pozitivní nálezy u ptáků byly hlášeny ze Španělska (7) a Slovinska (1).

Hodnocení rizika ze strany ECDC: Onemocnění západonilskou horečkou u lidí bylo hlášeno v letošní sezóně v 7 členských státech EU, v nichž byla cirkulace viru (WNV) zaznamenána i v minulosti. Na podkladě zkušeností z minulých let a údajů o epidemiologické situaci u západonilské horečky lze v současném období roku očekávat pokles výskytu. Nicméně je pravděpodobné, že v průběhu následujících týdnů by mohly být dohlášeny ještě nějaké případy. Týdenní hlášení bude pokračovat do poloviny listopadu. V souladu s nařízením Evropské Komise 2014/110/EU se doporučuje odložit dárcovství krve u dárců po dobu 28 dní od opuštění oblasti s místním přenosem infekce WNV, v případě, že není k dispozici negativní výsledek vyšetření nukleové kyseliny WNV u jednotlivého dárce.

Akce: Během sezóny přenosu WNV ECDC zveřejňuje mapy a shrnutí epidemiologické situace na svých webových stránkách, aktualizace probíhá každý pátek.

<https://www.ecdc.europa.eu/en/west-nile-fever/surveillance-and-disease-data/disease-data-ecdc>

Geografická distribuce výskytu západonilské horečky u lidí, koní a ptáků v sezóně 2021 (ke dni 4. listopadu 2021)

Zdroj: ECDC

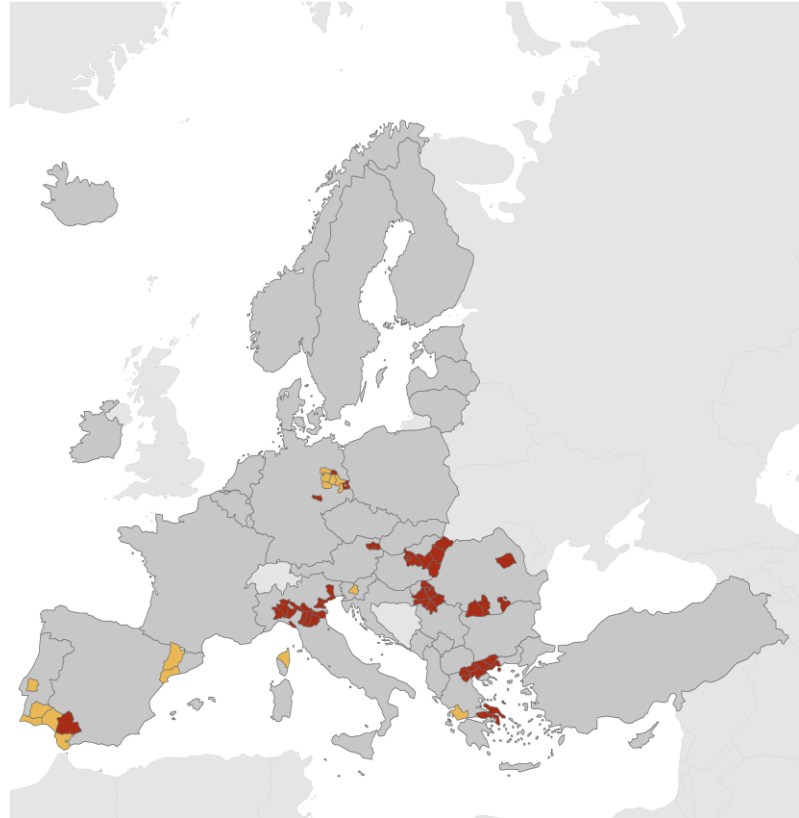

Distribution of human and animal West Nile virus infections in NUTS 3 or GAUL 1 regions of the EU/EEA and neighbouring countries during the 2021 season, as of 4 November 2021

- Human infections, with or without outbreaks among equids and/or birds
- Outbreaks among equids and/or birds
- No infections reported
- Not included

Countries not visible in the main map extent

- Malta
- Liechtenstein

Chřipka monitorování sezóny 2021/2022

Aktualizace k 5.11.2021

Údaje budou zveřejňovány v ECDC „Communicable Disease Threats Report“ <https://www.ecdc.europa.eu/en/all-topics-z/threats-and-outbreaks/weekly-threats-reports-cdtr> a ve „Flu News Report“ <https://flunewseurope.org/>

Shrnutí epidemiologické situace: V celém evropském regionu je výskyt a aktivita chřipkových virů na bazální úrovni jen s ojedinělými detekcemi viru chřipky, zejména A(H3).

Doporučené složení chřipkové vakcíny v sezóně 2021/2022 pro severní polokouli je následující pro kvadrivalentní vakcínu:

- A/Victoria/2570/2019 (H1N1)pdm09-like virus,
- A/Cambodia/e0826360/2020 (H3N2)-like virus,
- B/Washington/02/2019 (B/Victoria lineage)-like virus
- B/Phuket/3073/2013 (B/Yamagata lineage)-like virus

Jako složka chřipky B v trivalentní vakcíně pro chřipkovou sezónu 2021/2022 na severní polokouli je doporučena B/Washington/02/2019 (B/Victoria lineage)-like virus.

Během mítinku ke složení vakcíny pro **jižní polokouli** na sezónu 2022, který se konal v září 2021, doporučila WHO nahrazení složek vakcíny A(H3N2) a B/Viktoria-linie. Detailní report a doporučení ke složení vakcíny je na webu WHO: <https://www.who.int/publications/m/item/recommended-composition-of-influenza-virus-vaccines-for-use-in-the-2022-southern-hemisphere-influenza-season>

Hodnocení rizika ze strany ECDC: Hlášená aktivita zůstává na velmi nízké úrovni.

Akce: ECDC a WHO monitorují aktivity v evropském regionu WHO. Údaje budou aktualizovány v týdenních intervalech až do konce chřipkové sezóny (20. týden) a v mezisezóně v měsíčním intervalu. Data jsou k dispozici na webu Flu News Europe <https://flunewseurope.org/>

MERS-CoV, Middle East respiratory syndrom coronavirus

Shrnutí epidemiologické situace: Od doby, kdy bylo onemocnění poprvé identifikováno v Saudské Arábii v dubnu 2012, bylo ve 27 zemích na světě detekováno 2 595 případů, včetně 942 úmrtí. V osmi evropských zemích byly hlášeny potvrzené případy, všechny s přímou nebo nepřímou vazbou na Střední Východ. Zdroj viru zůstává neznámý, ale způsob přenosu a virologické studie ukazují na dromedáry, velbloudy na Středním Východě jako rezervoáry, od kterých se lidé sporadicky infikují zoonotickým přenosem. K mezilidskému přenosu dochází mezi rodinnými kontakty a ve zdravotnických zařízeních.

Od minulé aktualizace publikované 6. října byl do 3. listopadu 2021 hlášen autoritami Saudské Arábie jeden případ onemocnění MERS-CoV. V roce 2021 (1.1. – 3.11.2021) bylo hlášeno 14 případů MERS-CoV, 13 v Saudské Arábii a jeden případ ve Spojených arabských emirátech, včetně šesti úmrtí.

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/middle-east-respiratory-syndrom-coronaviru>

Zdravotní hrozby mimo EU

New! Akutní chabá paréza (poliovirus typ 1) na Ukrajině – 2021

Dne 3. listopadu 2021 ministerstvo zdravotnictví Ukrajiny hlásilo případ poliomyelitidy u 12leté dívky s akutní chabou parézou (AFP) v Transkarpatském regionu Ukrajiny. Ve WHO referenční laboratoři ve Finsku byl potvrzen poliovirus typ 1. Nevakcinovaná dívka je v lékařské péči a potřebuje rehabilitaci. Epidemiologické šetření neprokázalo poliovirovou infekci u kontaktů a dále prokázalo, že tento případ nesouvisí s případem polia hlášeného z regionu Rivne v říjnu 2021. Ministerstvo zdravotnictví konstatuje, že proočkovanost proti poliui v regionu je nízká: k 1. říjnu 2021 pouze 49 % dětí do jednoho roku věku bylo vakcinováno třemi dávkami vakcíny proti poliui.

Hodnocení rizika ECDC: Evropský region zůstával polio-free od roku 2002. Inaktivovaná poliovakcína IPV je používána ve všech zemích EU/EHP. Přesto, riziko reintrodukce viru do Evropy hrozí do té doby, dokud existují nedostatečně proočkované populační skupiny a poliomyelitida není eradikována.

Podle Reportu WHO/EURO z května 2019 „European Regional Commission for Certification of Poliomyelitis Eradication“ zůstávají Rumunsko, Bosna a Hercegovina a Ukrajina v riziku epidemie polia z důvodu importu divokého polioviru (WPV) nebo cirkulujícího derivovaného polioviru (VDPV) v důsledku suboptimální populační imunity. V dokumentu je upozorňováno na skutečnost, že Ukrajina v posledních letech není schopna adekvátně šetřit epidemie dalších infekcí preventabilních očkováním. Dále je zmíněno, že v dalších 15 zemích EU/EHP existuje střední riziko pro vznik epidemie poliomyelitidy. Pro omezení rizika reintrodukce a přenosu WPV a VDPV v zemích EU/EHP je zásadní zachování vysoké proočkovánosti v populaci a zvýšení povědomí o nutnosti vakcinace v kapsách nedostatečně proočkových skupin populace. Ukrajina a členské státy EU/EHP, které provádí environmentální surveillance na přítomnost polioviru, zvláště země s Ukrajinou sousedící, by měly zvážit zvýšenou frekvenci odběrů vzorků prostředí a rozšíření geografických oblastí do doby, než bude epidemie pod kontrolou.

Akce ECDC: ECDC bude monitorovat situaci prostřednictvím aktivit „epidemic intelligence“ a průběžně o situaci informovat.

Zdroje: <https://phc.org.ua/news/na-zakarpatti-u-12-richnoi-ditini-viyavili-gostriy-vyaliy-paralich-cey-vipadok-ne-povyazaniy-z>
<https://www.euro.who.int/en/health-topics/communicable-diseases/poliomyelitis/publications/2019/33rd-meeting-of-the-european-region>
<https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/conclusions-twentieth-ihr-emergency-committee-do-not-change-ecdc-risk-assessment-europe>

Ebola v Demokratické republice Kongo 2021

Shrnutí epidemiologické situace: Od začátku vypuknutí epidemie (8. října 2021) a ke dni 1. listopadu 2021 bylo v provincii Severní Kivu, ve východní oblasti Demokratické republiky Kongo (DRC) hlášeno celkem 11 případů Eboly (8 potvrzených a 3 pravděpodobné), včetně 9 úmrtí. Dne 8. října 2021 oznámilo ministerstvo zdravotnictví DRC **nový laboratorně potvrzený případ onemocnění virem Ebola (EVD)** v oblasti Butsili a ve zdravotnické zóně Beni, v provincii Severní Kivu. Tato oblast je vzdálena asi 50 km od města Butembo, kde došlo k vypuknutí 12. epidemie Eboly v DRC, která probíhala po dobu přibližně tří měsíců, dokud nebylo 3. května 2021 prohlášeno ohnisko epidemie za ukončené.

Město Beni je obchodním centrem se spojením do sousedních zemí Ugandy a Rwandy. Případem byl tříletý chlapec, u kterého se začátkem října 2021 projevil příznaky Eboly. Symptomy zahrnovaly fyzickou slabost, ztrátu chuti k jídlu, bolest břicha, potíže s dýcháním, tmavou stolicí a krev ve zvracích. Chlapec zemřel 6. října 2021. Dne 7. října 2021 byly vzorky testovány v laboratoři Národního ústavu biomedicínského výzkumu (National Institute of Biomedical Research-INRB) v Beni. Dne 8. října byly laboratorní vzorky odeslány do laboratoře Rodolphe Mérieux INRB, v Gomě a Ebola byla téhož dne potvrzena metodou RT-PCR.

Tři sousedé prvního případu (otec a dvě děti) zemřeli 14., 19. a 29. září poté, co se u nich rozvinuly příznaky odpovídající Ebole. Žádný z nich však nebyl na Ebolu testován. Zdravotnické úřady v Beni byly o těchto třech úmrtích informovány 30. září 2021. K dalšímu vyšetřování a seznamu kontaktů byl nasazen společný vyšetřovací tým složený z členů zdravotnické zóny v Beni a WHO. Byly odebrány

dva vzorky k testování na covid-19, ale nebyly odebrány žádné vzorky pro testování Eboly. Během pohřebních obřadů nebyla učiněna žádná zvláštní opatření. Jako potencionální příčiny byly zpětně uvedeny malárie, Ebola, spalničky a meningitida.

Dne 14. října 2021 byl hlášen **druhý potvrzený případ onemocnění virem Ebola (EVD)** u 42leté ženy ve zdravotnické zóně v Beni v provincii Severní Kivu. Dne 18.10.2021 WHO / AFRO hlásila další 3 potvrzené případy EVD. Počáteční sekvenování genomu v laboratoři INRB Pathogen Genomic Sequencing v Kinshase naznačilo, že tyto nové případy pravděpodobně představují nové vzplanutí, představující novou událost od vypuknutí Severní Kivu/Ituri v letech 2018–2020. V současném výskytu bylo identifikováno celkem 551 kontaktů, u 81,3 % z nich je jejich zdravotní stav monitorován. Asi 1000 dávek vakcíny proti Ebole rVSV-ZEBOV a další zdravotnický materiál byl dodán do města Goma v provincii Severní Kivu a přibližně 200 dávek vakcíny bylo odesláno dále do města Beni. Ve zdravotnické zóně v Beni bylo zahájeno očkování v ohnisku nákazy pomocí přístupu „**ring vaccination approach**“, kde jsou očkované kontakty s nemocným a kontakty kontaktů.

Zdroje: WHO HQ: https://www.who.int/emergencies/disease-outbreak-news/item/ebola-virus-disease-democratic-republic-of-the-congo_1

WHO AFRO: <https://www.afro.who.int/news/new-ebola-case-north-kivu-democratic-republic-congo>,
<https://twitter.com/WHOAFRO/status/1455891071238553606>

Média: <https://www.reuters.com/world/africa/second-ebola-case-confirmed-eastern-congo-health-official-tells-local-media-2021-10-14/>

<https://twitter.com/WHOAFRO/status/1455891071238553606>

<https://www.latribuna.hn/2021/10/17/ascienden-a-5-los-casos-de-ebola-confirmados-en-la-rd-congo/>

Hodnocení rizika ECDC: Tyto případy EVD jsou druhým ohniskem hlášeným v Severním Kivu v DRC, od desáté epidemie, která byla vyhlášena za skončenou v červnu 2020 (další informace viz ECDC „Threat Assessment Brief“ zveřejněný 22. února 2021). Navzdory tomu, že zdravotnické úřady v DRK mají rozsáhlé zkušenosti s reakcí na propuknutí Eboly, současně probíhající epidemie se může rozšířit do dalších oblastí v DRC a/nebo do sousedních zemí. Probíhající pandemie covid-19 a další současné výskyty nákaz (například malárie a meningitida) mohou tuto reakci zkomplikovat. **Věková distribuce případů EVD je neobvyklá, polovinu z nich tvoří děti.** Vyšetřování k identifikaci zdroje epidemie probíhá.

Celkově riziko pro občany EU/EHP, kteří žijí ve zdravotnické zóně v Beni v DRC nebo do ní cestují, je nízké. Přestože onemocnění u neočkovaných osob je závažné a většina občanů EU/EHP není proti této nemoci běžně očkována, je velmi malá pravděpodobnost nakažení občanů EU/EHP v DRC. Současné riziko pro občany v EU/EHP je považováno za velmi nízké, protože pravděpodobnost zavlečení a sekundárního přenosu v rámci EU/EHP je velmi nízká.

Akce: ECDC sleduje situaci pomocí metod „epidemic intelligence“. ECDC publikovalo dne 22. února 2021 krátké hodnocení rizika "Outbreak of Ebola virus disease in North Kivu, DRC", kde jsou popsány možnosti opatření a reakce na výskyt.

<https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/TAB-Ebola-DRC-Feb-2021.pdf>

Meningitida v Demokratické republice Kongo – 2021

Epidemiologická situace: Dne 8.9.2021 DRC oznámila počínající epidemii meningitid na severu provincie Tshopo – 261 suspektních případů a 129 úmrtí (CFR: 49 %). Konfirmačními testy v Institutu Pasteur v Paříži byla detekována *Neisseria meningitidis* – nejčastější typ bakteriální meningitidy s velkým epidemickým potenciálem.

K 18. 9. 2021 oblast Kisangani hlásila 608 suspektních případů (12 confirmováno) včetně 161 úmrtí (CFR: 46 %). Z 37 odebraných vzorků mozkomíšního moku zaslaných do Institutu Pasteur bylo 7 potvrzeno jako *Neisseria meningitidis* séroskupina W. Z 12 séroskupin *N. meningitidis* 6 (A,B,C,W,X a Y) může vyvolávat epidemie a to bez ohledu na věk. Přesto, nejpostiženější jsou malé děti, předškoláci a mladí lidé. Onemocnění se může vyskytovat sporadicky, v malých klastrech i velkých epidemiích kdekoli na světě, má vyznačenou sezónnost. **Nejpostiženější je oblast subsaharské Afriky, tzv. „meningitis belt“**, 26 zemí od Senegalu na západě po Etiopii na východě.

ECDC odhad rizika: Epidemie meningitid se v minulosti vyskytly v několika provinciích DRC. V roce 2009 v Kasngani onemocnělo 214 osob, došlo k 15 úmrtím. Přes 1,6 milionů osob ve věku 1 – 29 let bylo v roce 2016 vakcinováno v průběhu velké kampaně v Tshopo.

Hodnocení rizika ze strany ECDC: Riziko pro občany EU/EHP je nízké.

Akce ECDC: ECDC bude situaci monitorovat prostřednictvím aktivit „epidemic intelligence“.

Zdroj: WHO: <https://www.afro.who.int/news/democratic-republic-congo-declares-meningitis-outbreak-north-eastern-province-0>

https://www.who.int/health-topics/meningitis#tab=tab_1

<https://www.who.int/emergencies/disease-outbreak-news/item/meningitis---democratic-republic-of-the-congo>

New! Monitorování masových akcí - „mass gathering“ – Konference UN o klimatických změnách (COP26) - 2021

Ve Skotsku (Glasgow) probíhá v termínu 31.10. - 12.11.2021 26. Konference Spojených národů o klimatických změnách (COP26 - největší světová každoroční konference, kde se setkávají stovky světových lídrů, aby jednali a schvalovali plány zabývajícími se změnami klimatu). Celkem se očekává účast přes 30 000 osob.

Podle médií doprovod z Bílého domu, pozitivně testovaný minulý týden na covid-19 zůstává ve Skotsku v karanténě. Ostatní personál, včetně prezidenta Bidena, který byl v kontaktu s doprovodem negativně testovaným na covid-19 tento týden následuje jejich návrat do USA.

ECDC hodnocení: V zemích s probíhajícími masovými akcemi lze očekávat riziko lokálního a regionálního přenosu covid-19 v případě absence dostatečných mitigačních opatření.

Riziko infekce dalšími přenosnými onemocněními během COP26 ve Skotsku je považováno za nízké za předpokladu uplatňování preventivních opatření, např. kompletní vakcinace v souladu s národními imunizačními schémata, hygiena rukou, potravin, respirační etiketa, vyhýbání se jakýmkoli aktivitám

a kontaktům v případě výskytu symptomů onemocnění, promptní testování a vyhledání zdravotní pomoci v případě potřeby.

Akce: ECDC bude monitorovat tuto událost denně do 19.11.2021 prostřednictvím aktivit „epidemic intelligence“ ve spolupráci s Public Health Scotland and UK Health Security Agency . Hlášení budou podávána na týdenní bázi.

Zdroj:

<https://www.ecdc.europa.eu/en/current-risk-assessment-novel-coronavirus-situation>

<https://www.euro.who.int/en/health-topics/health-emergencies/coronavirus-covid-19/country-information>

Média: <https://www.foxnews.com/politics/wh-aide-tests-positive-for-covid-19-while-abroad-with-biden>